

MATEA RADAKOVIĆ, univ. mag. philol. iapon. et hist.

matea.radakovic@unipu.hr
Odsjek za povijest i Odsjek za azijske studije
Filozofski fakultet u Puli
Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Hrvatska

OKRUGLI STOL: KOMPARACIJA STUDIJA HISTORIJE U BEOGRADU, NIŠU I PULI TE PERSPEKTIVE STUDENATA NAKON STUDIJA

Sažetak sa skupa
Meeting abstract

Primljeno/Received: 12. 5. 2023.
Prihvaćeno/Accepted: 1. 9. 2023.

U sklopu stručnog izleta Beogradu i Novom Sadu, Klub studenata povijesti – ISHA Pula, u suradnji s Klubom studenata istorije „Ostrogorski“ (ISHA Beograd) i Klubom istoričara i studenata istorije „11 januar“ (ISHA Niš), organizirao je 3. ožujka 2023. okrugli stol na temu „Komparacija studija historije u Beogradu, Nišu i Puli te perspektive studenata nakon studija“. Skupom su moderirali Maharana Čičić, članica Kluba studenata povijesti – ISHA Pula, i Aleksa Gačić, član Kluba studenata istorije „Ostrogorski“. Izlagači su bili Marija Budrovac u ime kluba Kluba studenata povijesti – ISHA Pula, Lazar Gocić u ime Kluba istoričara i studenata istorije „11 januar“ te Igor Mijović u ime Kluba studenata istorije „Ostrogorski“. Na skupu je prisustvovalo sveukupno 32 studenta iz sva tri kluba.

Skup je započeo kratkim predstavljanjem svih sudionika, a nakon čega je Gačić zaželio svima dobrodošlicu i predstavio glavnu ideju okruglog stola i ciljeve te iznio osobni dojam kako ovaj skup daje novu dimenziju u pogledu na studiranje povijesti u regiji. Potom je Čičić započela s *in media res* te predstavila govornike i program okruglog stola, tj. predstavila prvi dio u kojem će govornici izlagati te drugi dio u kojem će se odviti diskusija.

Prvi panel, tj. izlaganja otvorila je Budrovac koja je započela s povijesnim kontekstom o studiju povijesti u Puli, ali i općenito u Hrvatskoj, a nakon čega je nastavila o strukturi Odsjeka za povijest u Puli te o profesorima na svakoj katedri. Napomenula je i edukacijski paket za podučavanje u osnovnim i srednjim školama te objasnila obvezne i izborne kolegije na studiju povijesti u Puli. Nadalje, Budrovac je u svom izlaganju objasnila razlike u obvezama jednopredmetnih i dvopredmetnih smjerova i o uvjetima upisa na fakultet, kao i uvjetima za upis viših godina. Također, napomenula je situaciju sa zgradom Filozofskog fakulteta, na kojoj su trenutno iz sigurnosnih razloga postavljene skele, ali i kako bi se Fakultet trebao uskoro premjestiti na novu lokaciju. Zatim je Budrovac objasnila još module na diplomskom studiju povijesti te obvezne terenske nastave, kao i postojanje dvaju istraživačkih centara na Odsjeku za povijest u Puli. Svoje je izlaganje zaključila pričajući o mogućnosti zaposlenja nakon studija povijesti ili nastavka studija povijesti na poslijediplomskoj razini u drugim europskim gradovima.

Sljedeće je predstavljanje studija povijesti preuzeo Gocić koji je govorio o studiju povijesti na Filozofskom fakultetu u Nišu. Nakon zahvale organizatorima, objasnio je strukturu studija povijesti u Nišu. Odnosno, kako je sustav četiri plus jedna godina, iako se još 2006. prihvatio bolonjski sistem. Potom je napomenuo razliku u kvantiteti i kvaliteti nastavnog osoblja između Beograda i Niša te kako su mnogi profesori u Nišu zapravo studirali povijest u Beogradu. Nadalje, iznio je svoje mišljenje kako studij povijesti u Nišu nije zadovoljio neke kriterije visokoškolskog obrazovanja, primjerice nastava. Također, iznio je kritiku bolonjskog sistema jer se kvaliteta studija povijesti smanjila možda upravo zato što studenti više ne čitaju neka osnovna povijesna i filozofska dijela. Najveću je kritiku Gocić usmjerio prema činjenici da studenti nemaju priliku postati intelektualci, već postaju tehničari znanja. Napomenuo je i kako su kapaciteti za izvannastavne aktivnosti, ali i za studentsku praksu, mali te su i slabe mogućnosti zaposlenja nakon studija povijesti. Na to se Gocić nadovezao kako je problem u tome što politika utječe na zaposlenja, a i sama kvaliteta nastave ispašta upravo zbog sukoba ideologija. Na kraju je zaključio

kako smatra da je sve manje interesa za studij povijesti jer je perspektiva sve gora te su problemi sve gori, a nema nikoga tko bi se s tim problemima nosio.

Posljednji dio prvog panela zaključio je Mijović izlaganjem o studiju povijesti na Filozofskom fakultet u Beogradu. On je, kao i Gocić, napomenuo kako je studij povijesti organiziran četiri plus jedna godina, unatoč tomu što se prihvatio bolonjski sistem, te kako su kolegiji uglavnom dvosemestralni. Potom je iznio neke pozitivne i negativne strane studija povijesti u Beogradu po samim godinama studiranja. Tako smatra kako je problem na prvoj godini studija to što ima malo zainteresiranih studenata te je kvaliteta studenata sve manja. Nadalje, problem je i kolegij *Rimske istorije* jer se loše podučava, a očekuje se da studenti znaju sve detaljno. Kada je u pitanju druga godina studija, Mijović je iznio da je problematičan kolegij (nacionalni) novi vijek jer predavanja drže profesori čija je domena 19. stoljeće, a sama literatura ne postoji. Nadalje, za treću godinu studija povijesti napominje neke pozitivne strane, odnosno kako se izlazi iz eurocentričnosti i kako se uče i jezici, primjerice staroslavenski ili latinski. Za četvrtu godinu studija objašnjava kako se studentima daje potpuna sloboda da se bave onime što ih zanima, a studenti mogu uzeti kolegije i s ostalih smjerova poput arheologije, povijesti umjetnosti te drugih. Konačno, Mijović je opisao kako je na posljednjoj godini, tj. plus jedan godini koja je za titulu magistra, potrebno obaviti i praksu u muzeju, a po završetku studija postoji mogućnost rada u školama, arhivima i slično.

Izlaganjem Mijovića bio je završen prvi panel te su moderatori najavili početak drugog panela, odnosno odgovaranje na pitanja moderatora i potom diskusiju između svih sudionika okruglog stola.

Prvo je pitanje Gačić usmjerio Gociću i to smatra li postoje li nedostaci kod strukture studija tri plus dva, kao i kod četiri plus jedan te koje su prednosti. Gocić je odmah izrazio mišljenje kako je pet godina općenito premalo da bi se steklo temeljno i opširno znanje o povijesti. Također, napomenuo je kako su potrebni interdisciplinarnost te multidisciplinarnost, ali ih očajno nedostaje. Nadalje, napominje kako studije treba produžiti, ali i reorganizirati. Sljedeće je Čičić uputila Budrovac dva pitanja: smatra li da je tri plus dva sistem dovoljan da se stigne obraditi sve i ima li takav sistem svoje prednosti te kakve vrste zahtjeva za znanjem postoje u svakom od ovih programa i kako oni pripremaju studente na rad s izvorima i tekstovima na drugim jezicima. Budrovac je odgovorila kako trajanje nije bitno, već kvaliteta studija pa nije bitno traje li ono četiri plus jednu godinu ili tri plus dvije godine. Po pitanju jezika, studenti na prvoj godini imaju

obvezan latinski jezik, ali bi općenito trebao biti veći izbor jezika, pogotovo na diplomskom studiju.

Nadalje je na pitanje Gačića o tome koje su historijske teme najzastupljenije, a koje nedostaju, Gocić odgovorio kako se najviše stručnjaka bavi razdobljem koje obuhvaća 19. i početak 20. stoljeća, dok kod antičke historije jedan profesor drži tri različita kolegija koja spadaju pod to razdoblje. Također, napominje kako smatra da u Hrvatskoj postoji kvalitetnija literatura opće povijesti. Na to se Čičić nadovezala i upitala Budrovac o dostupnosti povijesne literature u Puli, a na što je Budrovac odgovorila kako je dostupnost dobra, pogotovo u Sveučilišnoj knjižnici. Potom se Gačić vratio na već spominjanu problematiku interdisciplinarnosti te upitao Mijovića upravo o mogućnostima interdisciplinarnosti na studiju povijesti u Beogradu. Mijović je izrazio mišljenje kako profesori povijesti uglavnom odbijaju surađivanje sa stručnjacima drugih disciplina, poput arheologije i povijesti umjetnosti, te da su zapravo studenti ti koji se trude stvoriti tu interdisciplinarnost. Potom je i Čičić upitala Mijovića o dostupnim izvannastavnim aktivnostima, a na što je Mijović rekao da su izvannastavne aktivnosti zapravo loše organizirane kod profesora te da se prije *corone* išlo na Kosovo. Posljednje je Čičić uputila pitanje Budrovac o mogućnostima studentskih razmjena. Budrovac je objasnila kako postoji dosta potpisanih ugovora, a paralelno se ne prijavljuje puno studenata na razmjene pa većina studenata prođe natječaj za razmjenu. Nadodala je i dosta studenta dolazi upravo u Pulu iz raznih europskih gradova.

Završivši prvi dio drugog panela, započeo je i drugi dio, tj. diskusija između svih sudionika okruglog stola. Zbog ograničenog vremena, diskusija nije dugo trajala, ali moglo se čuti mišljenja kako je sistem tri plus dva dobar na papiru, ali je izvedba loša ili pak da neki profesori na fakultetima nisu dovoljno kvalificirani za svoj posao. Također, dotaknulo se i pitanje podučavanja povijesti u osnovnim i srednjim školama te kako mnogi profesori povijesti zapravo ni ne znaju podučavati učenike povijesti što rezultira slabim interesom za samu povijest među učenicima, a time i lošim znanjem. Vezano uz to dotaknulo se i pitanje kvalitete edukacijskog paketa te priprema li on uistinu kvalitetno studente za rad u osnovnim i srednjim školama. Ovdje se moglo čuti kako su pulski studenti većinski zadovoljni edukacijskim paketom, naročito radi više vrsti psihologije što se sluša u sklopu edukacijskog paketa, kao i zbog didaktika i metodike povijesti.

Okrugli stol na temu „Komparacija studija historije u Beogradu, Nišu i Puli te perspektive studenata nakon studija“ pružio je uvid u sličnosti, razlike, ali i probleme studiranja povijesti na tri različita odsjeka za povijest u Beogradu, Puli

i Nišu. Iako se dotaknulo više tema, može se reći kako su među najupečatljivijim problematikama manjak interdisciplinarnosti i multidisciplinarnosti kod studiranja povijesti, kao i sama struktura studija povijesti koja i kod tri plus dva i četiri plus jedan sistema ima svoje nedostatke, naročito u pogledu organiziranosti kolegija. Tu je i problem kvalitete studija, ali i samih studenata, tj. budućih povjesničara koji bi trebali biti potkovani dostatnim znanjem da bi ih se moglo smatrati intelektualcima, a ne samo lutkama koje na stisak gumba otpjevaju činjenice koje su im usađene u glavu. Posljednje, upečatljiva je ostala i problematika samog podučavanja povijesti, kako na fakultetima gdje se ono kosi s ideologijama i politikama, tako i u samim osnovnim i srednjim školama gdje profesori često nisu dovoljno obrazovani da kvalitetno prenesu znanje učenicima, ali i pobude u njima interes za povijest.

Svi sudionici rasprave okruglog stola, a naročito izlagači, iskazali su želju za poboljšanjem studija povijesti te bi još veća rasprava na regionalnoj razini, s više predstavnika različitih odsjeka za povijest, kako studenata tako i samih profesora, mogla donijeti još bolji pogled na probleme studija povijesti kako bi se mogli pokrenuti konkretni koraci u poboljšanju studija povijesti i oblikovanju budućih povjesničara-intelektualaca.